

Aproximácia funkcie ohodnotení v algoritmoch Q-learning neurónovou sieťou

Ing. Michal CHOVANEC (2013..2016)
Fakulta riadenia a informatiky

August 2016

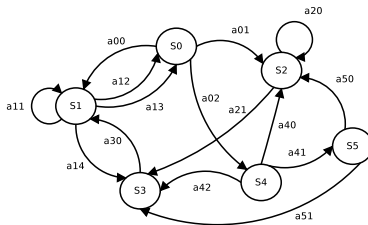
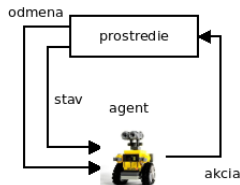
katedra technickej kybernetiky
školiteľ : prof. Ing. Juraj Miček, PhD.

Reinforcement learning

“A way of programming agents by reward and punishment without needing to specify how the task is to be achieved.”

[Kaelbling, Littman, Moore, 96]

- 1 Zistenie stavu
- 2 Výber akcie
- 3 Vykonanie akcie
- 4 Prechod do ďalšieho stavu
- 5 Získanie odmeny alebo trestu
- 6 Učenie sa zo získanej skúsenosti

Funkcia ohodnotení

Daná je funkcia ohodnotení

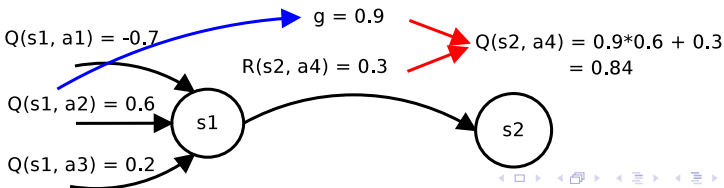
Watkins 1989, konvergencia k optimálnej stratégii : Melo, Even-Dar, Kearns :

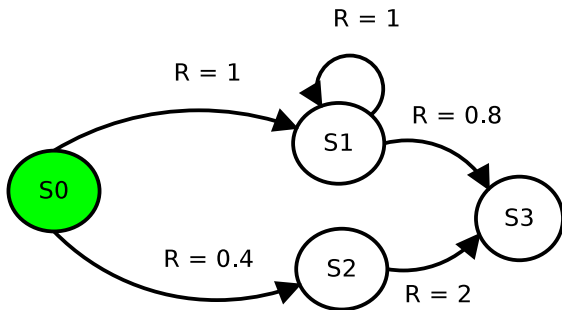
$$\left(V = \sum_{n=0}^{\infty} \gamma^n T(n) \right)$$

$$Q(s(n), a(n)) = R(s(n), a(n)) + \gamma \max_{a(n-1) \in \mathbb{A}} Q(s(n-1), a(n-1))$$

kde

- $R(s(n), a(n))$ je odmeňovacia funkcia
- $Q(s(n-1), a(n-1))$ je funkcia ohodnotení v stave $s(n-1)$ pre akciu $a(n-1)$,
- γ je konštanta zabúdania a platí $\gamma \in (0, 1)$.

Ohodnotenie ciest :

- $S(S0, S2, S3) = 2 + 0.9 * 0.4 = 2.36$
- $S(S0, S1, S3) = 1 + 0.9 * 1 = 1.9$
- $S(S0, S1, S1, S1) = 1 + 0.9 * (1 + 0.9 * 1) = 2.71$
- $S(S0, S1, S1, S1, S1) = 1 + 0.9 * (1 + 0.9 * (1 + 0.9 * 1)) = 3.439$
- $S(S0, S1, S1, S1, S1, S1, \dots) = 10 < \text{—}$
- $S(S0, S1, S1, S1, S1, S1, \dots, S3) = 10.8 < \text{—}$

Problémy interpretácie $Q(s(n), a(n))$

(Philip Sabes 1996, Melo 2007, Alborz Geramifard 2013)

- pre veľké počty stavov, mnohorozmerné stavové priestory alebo veľký počet akcií narastajú pamäťové nároky
  - robot s 20 senzormi kde každý má 256 hodnôt sa môže nachádzať v $1.46 * 10^{48}$ stavoch
  - odhadovaný počet atómov v pozorovateľnom vesmíre je 10^{80}
- o nevyplnených $Q(s(n), a(n))$ nevieme povedať nič
- pre rozsiahle stavové priestory ťažko vypočítateľné
- ako aproximovať $Q(s(n), a(n))$?

Používané prístupy

- tabuľka
- bázické funkcie (Sabes, Menache, Keller)
- sparse distributed memory (Kenerva, Hawkins)

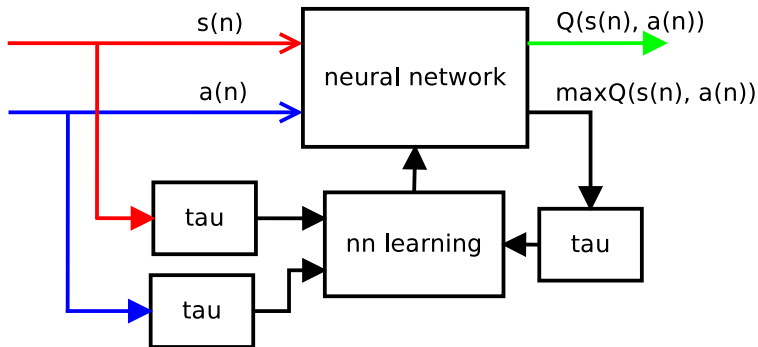
Cieľ : aproximovať funkciu $Q(s(n), a(n))$

- rýchle učenie
- kvalita riešenia

Aproximácia doprednou perceptronovou neurónovou sieťou

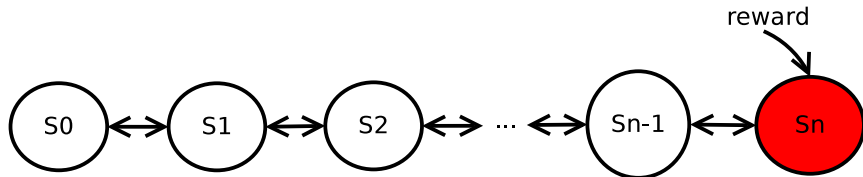
Utopická predstava :

(Sebastian Thrun 1993, Leemon Baird N/A, Silvia Ferrari 2005, Ma Yumei 2012)

Prečo nedáva správne výsledky?

Na základe experimentov - Snowball problém

Pre korektné vyplnenie hodnôt v s_{n-1} sa vyžaduje korektá hodnota v s_n

$$Q(s(1), a(1)) = R(s(1), a(1)) + \gamma \max_{a(0) \in \mathbb{A}} Q(s(0), a(0))$$

$$Q(s(2), a(2)) = R(s(2), a(2)) + \gamma \max_{a(1) \in \mathbb{A}} Q(s(1), a(1))$$

...

Rozklad $Q(s(n), a(n))$ na bázické funkcie

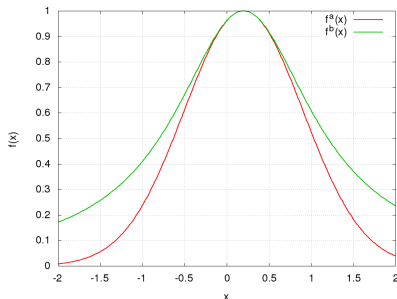
Vzhľadom na charakter učiaceho algoritmu

$$Q(s(n), a(n)) = R(s(n), a(n)) + \gamma \max_{a(n-1) \in \mathbb{A}} Q(s(n-1), a(n-1))$$

boli zvolené bázické funkcie

$$f_j^1(s, a) = e^{-\sum_{i=1}^{n_s} \beta_{aji} (s_i - \alpha_{aji})^2}$$

$$f_j^2(s, a) = \frac{1}{1 + \sum_{i=1}^{n_s} \beta_{aji} (s_i - \alpha_{aji})^2}$$

a ich lineárna kombinácia

$$Q^x(s(n), a(n)) = \sum_{j=1}^I w_{ja(n)} f_j^x(s(n), a(n))$$

Nová základná funkcia

Tabuľka pre vybrané hodnoty (adaptívna tabuľka - AT)- umožní zachytiť skokovú zmenu

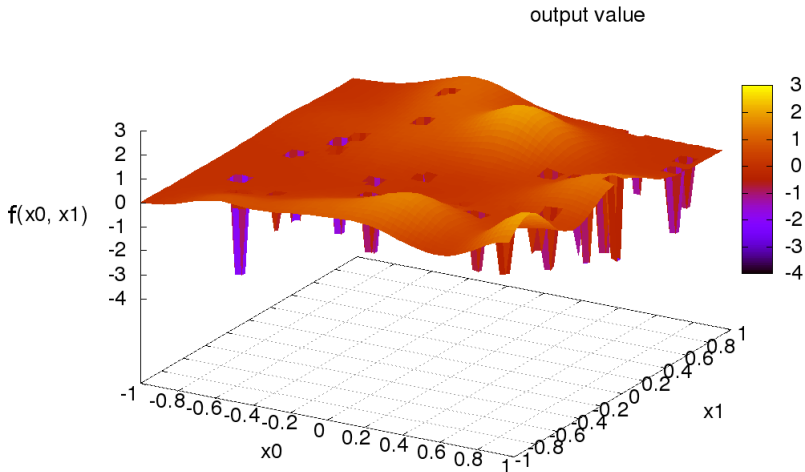
Gaussova krivka - dokáže pokryť nenulovými hodnotami celý definičný obor

$$P_i(s(n), a(n)) = \begin{cases} r_{ai} & \text{ak } s(n) = \alpha_i^1 \\ 0 & \text{inak} \end{cases} \quad (1)$$

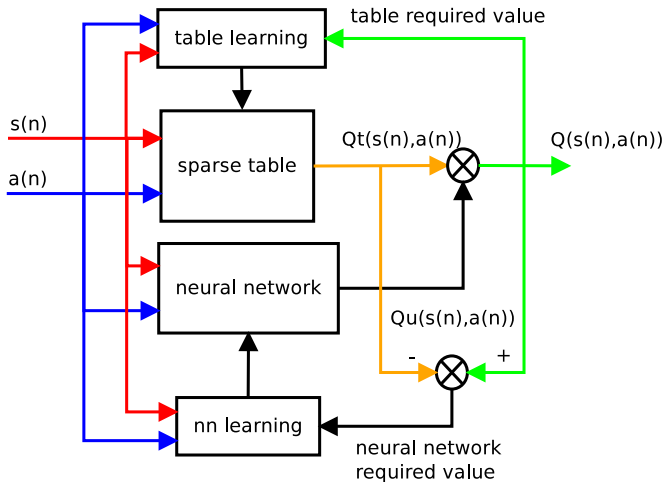
$$H_j(s(n), a(n)) = w_{aj} e^{-\beta_{aj} \sum_{i=1}^{n_s} (s_i(n) - \alpha_{aji}^2)^2} \quad (2)$$

$$Q(s(n), a(n)) = \sum_{i=1}^I P_i(s(n), a(n)) + \sum_{j=1}^J H_j(s(n), a(n)) \quad (3)$$

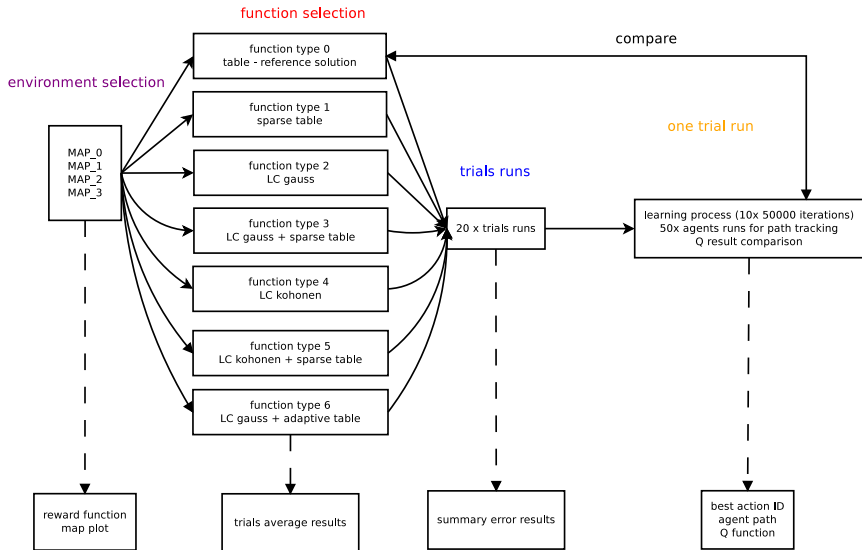
Nová bázičná funkcia

Bloková schéma syntézy testovaného riešenia

Schéma priebehu experimentov

Návrh experimentov - podmienky

- 50000 iterácií učenia
- rozmer s je $n_s = 2$, rozmer a je $n_a = 2$
- predpis funkcie ohodnotení

$$Q(s(n), a(n)) = \\ \alpha Q(s(n-1), a(n-1)) + (1 - \alpha)(R(s(n), a(n)) + \gamma \max_{a(n-1) \in \mathbb{A}} Q(s(n-1), a(n-1)))$$

- $R(s(n), a(n)) \in \langle -1, 1 \rangle$ náhodné prostredie (mapa) s 1 cieľovým stavom
- $\gamma = 0.98$ a $\alpha = 0.7$
- hustota referenčného riešenia = $1/32$ (4096 stavov)
- počet akcií v každom stave = 8
- hustota riedkej tabuľky = $1/8$ (1:16 pomer)
- počet bazických funkcií $l = 64$
- rozsah parametrov $\alpha_{ja}(n)$, $\beta_{ja}(n)$, $w_{ja}(n)$

Návrh experimentov - podmienky

$Q_{rt}(s(n), a(n))$ referenčná funkcia Q (funkcia $r = 0$), kde $t \in \langle 0, 19 \rangle$ je číslo trialu

$Q_{jt}(s(n), a(n))$ testované funkcie Q a $j \in \langle 1, 5 \rangle$.

Celková chyba behu trialu t je

$$e_{jt} = \sum_{s,a} (Q_{rt}(s, a) - Q_{jt}(s, a))^2$$

priemerná, minimálna, maximálna chyba a smerodajná odchylka

$$\bar{a}_j = \frac{1}{20} \sum_t e_{jt}$$

$$e_j^{\min} = \min_t e_{jt}$$

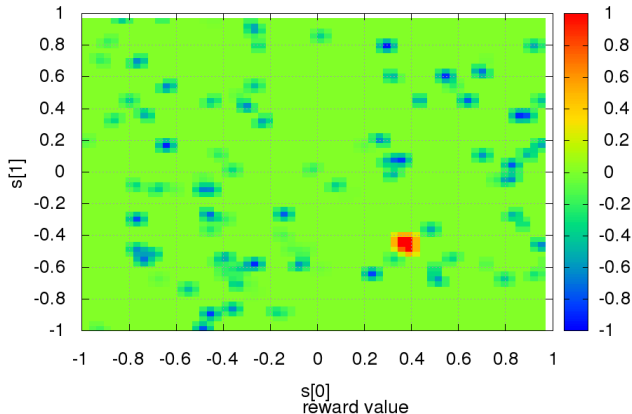
$$e_j^{\max} = \max_t e_{jt}$$

$$\sigma_j^2 = \frac{1}{20} \sum_t (\bar{a}_j - e_{jt})^2$$

Funkcia $R(s, a)$, prostredie 2 - Výsledky experimentov

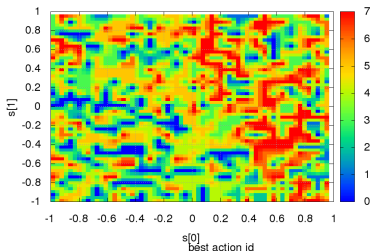
Pre každý stav je zvolená rovnaka množina akcií.

Ďalej platí $s = (s[0], s[1])$.

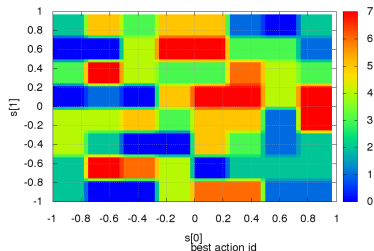

Mapa najlepších akcií - Výsledky experimentov

Funkcia voľby najlepšej z 8 akcií v stave $s = (s[0], s[1])$.

Obr.: reference solution

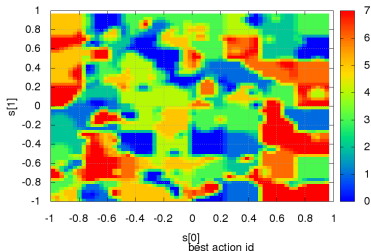

Obr.: sparse table

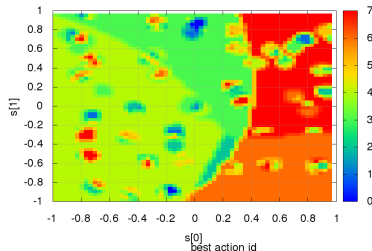

Mapa najlepších akcií - Výsledky experimentov

Funkcia voľby najlepšej z 8 akcií v stave $s = (s[0], s[1])$.

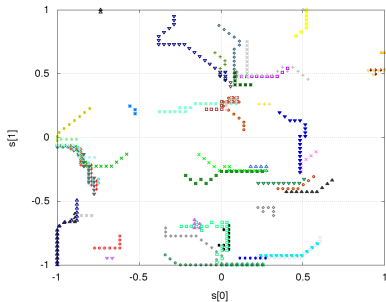

Obr.: sparse table + linear combination Gauss

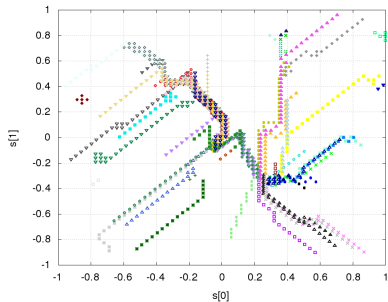

Obr.: adaptive table + linear combination Gauss

Dráhy agentov pri voľbe najlepšej akcie

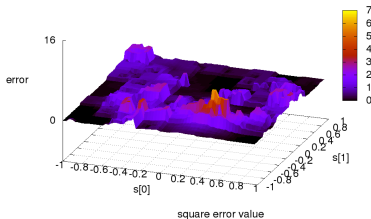

Obr.: sparse table + linear combination Gauss

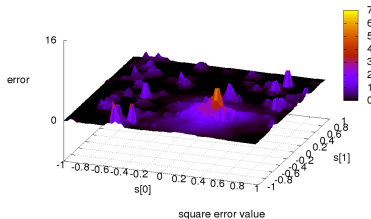

Obr.: adaptive table + linear combination Gauss

$$e_{jt}(s) = (Q_{rt}(s, a) - Q_{jt}(s, a))^2$$

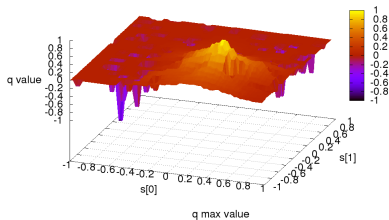

Obr.: sparse table + linear
combination Gauss

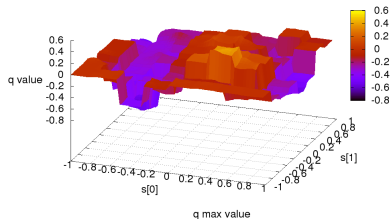

Obr.: adaptive table + linear
combination Gauss

max $Q(s, a)$ - Výsledky experimentov

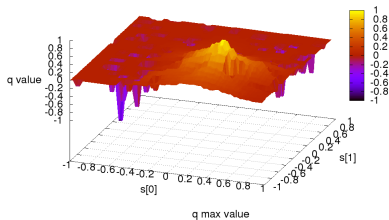

Obr.: reference table

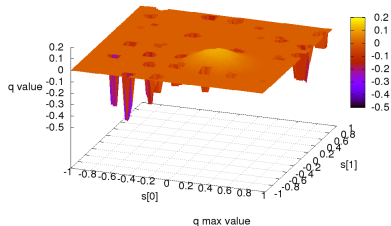

Obr.: sparse table + linear combination Gauss

max $Q(s, a)$ - Výsledky experimentov

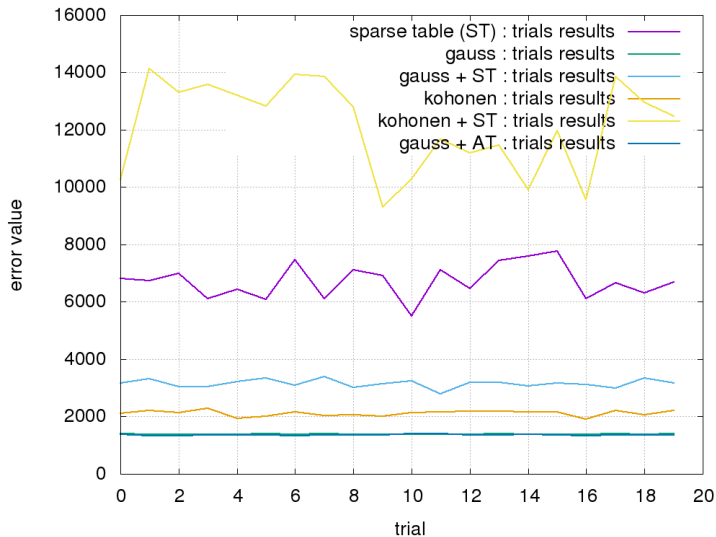

Obr.: reference table

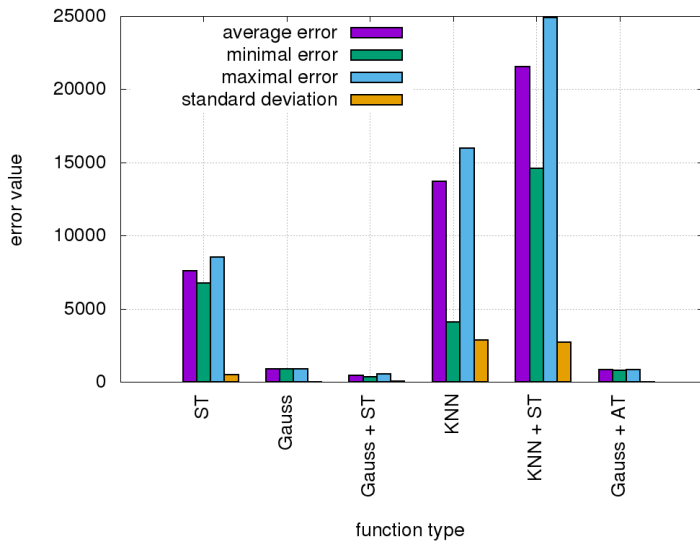

Obr.: adaptive table + linear combination Gauss

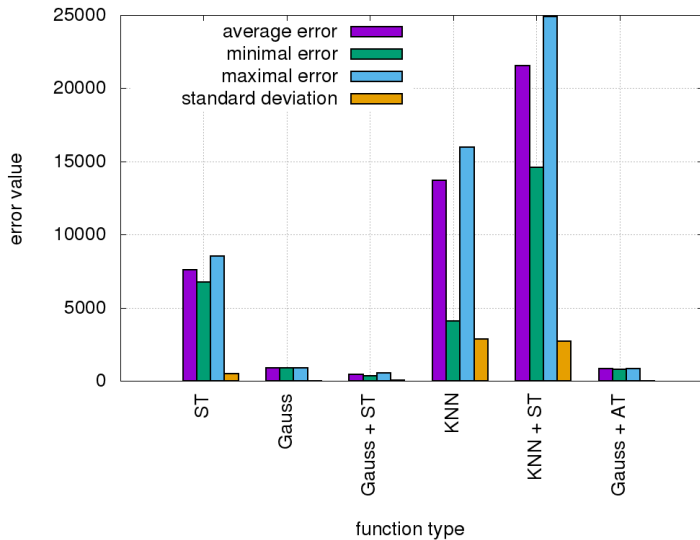
Priebeh trialov - Výsledky experimentov

Prostredie 0 - Výsledky experimentov

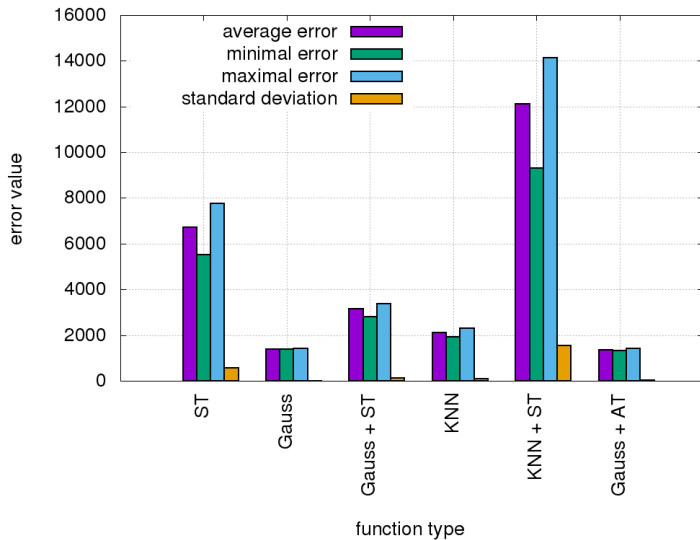

Prostredie 1 - Výsledky experimentov

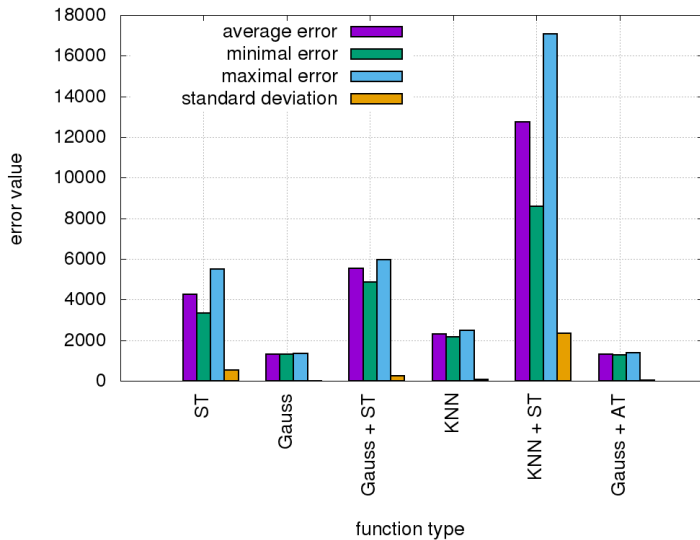

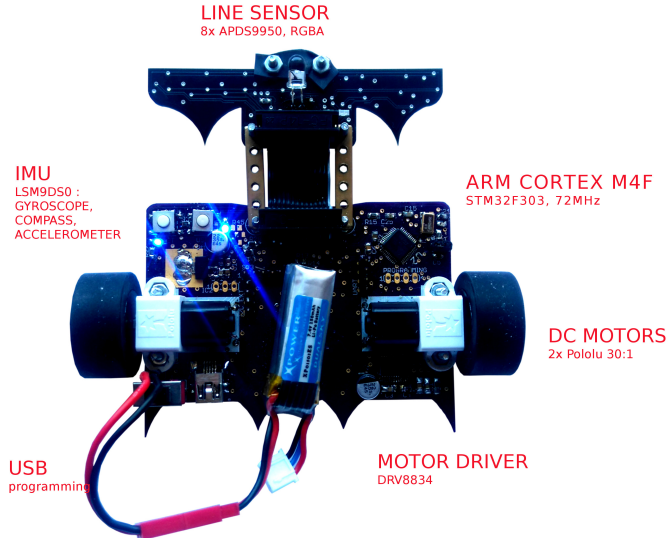
Prostredie 2 - Výsledky experimentov

Prostredie 3 - Výsledky experimentov

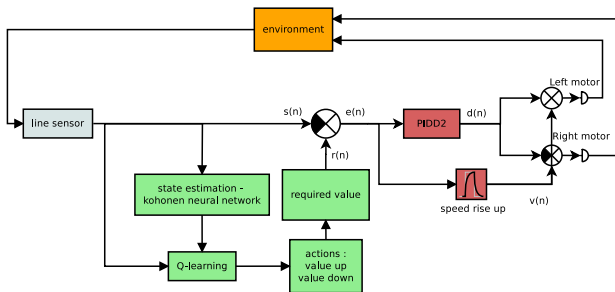

Praktický experiment - robot sledující čiaru

Praktický experiment - robot sledujúci čiaru

- 1 senzоровá úroveň : interpolácia z 8 RGB senzorov + filtrácia
- 2 vrchná úroveň : stanovenie žiadanej hodnoty pomocou Q learning
- 3 spodná úroveň : riadenie dvojicou PD + PI

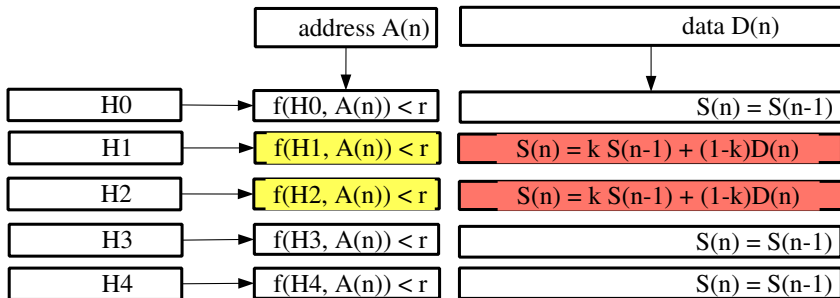

Obr.: Bloková schéma riadiaceho bloku robota

Ďalšie smerovanie - sparse distributed memory (SDM)

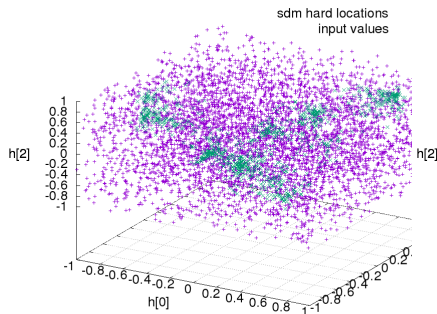
- 1 sparse distributed memory (Pentti Kenerva 1988)
- 2 hierarchical temporal memory (Jeff Hawkins 2012)
- 3 adaptive sparse distributed memory (Michal Chovanec 2016, v tlači)

aproximácia $D(n) = f(A(n))$

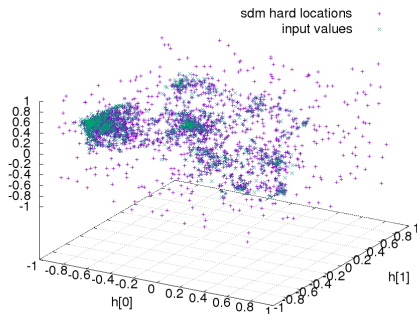

Adaptive sparse distributed memory

Pokrytie priestoru s hard locations (3D rez 50D priestoru) pre dáta s nerovnomerným rozdelením pravdepodobnosti

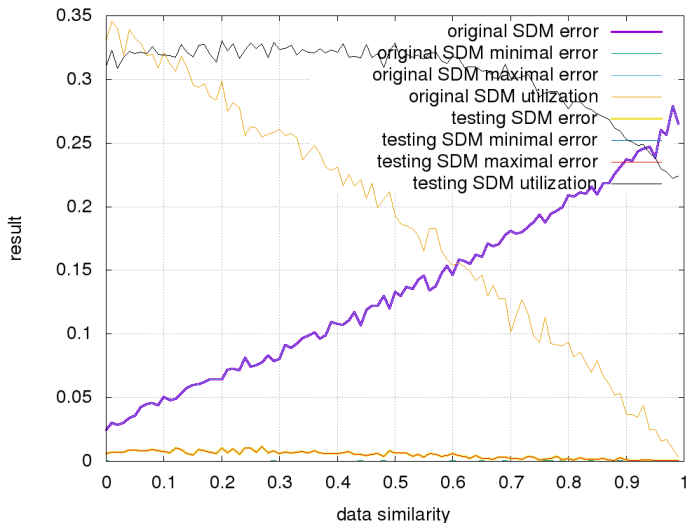
Obr.: Slabé pokrytie

Obr.: Vylepšené pokrytie

Experimentálne výsledky

- aproximácia funkcie, predikcia časových radov, MNIST - rukou písané číslice

- 1 Intelligent traffic-safety mirror [Inteligentné dopravné zabezpečovacie zrkadlo] / M. Hodoň, M. Chovanec, M. Hyben.
- 2 Intelligent traffic-safety mirror by using wireless sensor network [Inteligentné dopravné-bezpečnostné zrkadlo s použitím bezdrôtovej siete] / Peter Danišovič, Michal Hodoň, Michal Chovanec.
- 3 Tiny low-power WSN node for the vehicle detection [Jednoduchý energeticky-efektívny nód bezdrôtovej senzorovej siete určený na detekciu automobilov] / Michal Chovanec, Michal Hodon and Lukas Cechovic.
- 4 Maximizing performance of low-power WSN node on the basis of event-driven-programming approach : Minimization of operational energy costs of WSN node control unit / Michal Hodoň ... [et al.].
- 5 Real-time schedule for mobile robotics and WSN applications / Michal Chovanec, Peter Šarafín.
- 6 Universal synchronization algorithm for wireless sensor networks - FUSA algorithm / Michal Chovanec ... [et al.].
- 7 Investigation of the gyro-sensor contribution to the straight movement of vehicle [Analýza vplyvu gyroskopického senzora pri priamom pohybe vozidla] / Michal Hodoň, Michal Chovanec.
- 8 Udalosťami riadené programovanie v OS Suzuha = Event driven programming in Suzuha OS / Michal Chovanec.
- 9 Required value classification using Kohonen neural network = Klasifikácia žiadanej hodnoty Kohonenovou neurónovou sieťou / Michal Chovanec.
- 10 Akcelerometrické meranie výstrelu z luku = Accelerometrics measuring bow shot / Michal Chovanec a Jaroslav Múčka.
- 11 Wireless sensor networks for intelligent transportation systems / Michal Hodoň, Juraj Miček, Michal Chovanec.
- 12 Signal mixing using neural network / Michal Chovanec.
- 13 Adaptive sparse distributed memory as function approximator / Michal Chovanec, Peter Šarafín - v tlači
- 14 Aeris – robots laboratory with dynamic environment / Michal Chovanec, Lukáš Čechovič and Lukáš Mandák - v tlači

Ďakujem za pozornosť

michal.chovanec@yandex.ru

https://github.com/michalnand/q_learning

